

METODICKÝ LIST LEKCE

Oblast IV	1) Mediální gramotnost 2) Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Hodnocení zdrojů / informací - Hledání souvislostí - Analýza textu - Interpretace, shrnutí a formulace - Tvorba textového dokumentu 3) Argumentace
Název lekce	Bludy, mýty, fakta, aféry ... Co nám říkají média?
Cíle lekce (znalosti, dovednosti, postoje)	<ol style="list-style-type: none"> 1. kritický přístup k hodnocení informací 2. schopnost hledat souvislosti 3. schopnost vytvořit text s danými parametry 4. schopnost rozpoznat manipulační prvky v médiích a rozlišit seriózní a bulvární médium
Cílová skupina (věk, charakteristiky)	9. třída – možno přizpůsobit (2. stupeň, SŠ) <ul style="list-style-type: none"> - dokáže pracovat s informacemi a vyhodnotit je - využívá získané vědomosti - spolupracuje ve skupině - využívá poznatky z jiných předmětů - umí obhájit svůj názor a argumentovat - umí formulovat svůj názor, přijímá názory ostatních
Časová dotace	90 minut
Osnova (průběh) lekce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti jsou v úvodu lekce seznámeni s tím, co je během 90 minut čeká (teorie, týmová práce, dozví se něco nového, co jim bude v životě užitečné); každý si na lepící štítek napíše jméno – 3 minuty 2. Uvolňovací cvičení s dlaní - příklad manipulace – 3 minuty Ve dvojicích stojí proti sobě – jeden dělá dlaní pohyb, druhý ho musí opakovat tělem – ukázka manipulace

3. Rozdání novin - různých typů (bulvár, deník, regionální noviny atd.) – tištěné i elektronické (tablet) – 3 minuty, studenti si je prohlíží
4. Lektor od studentů zjistí, jak se od sebe noviny liší, rozdělení na seriózní X bulvár X pomezí (lektor zapisuje); použití otázky podporující diskusi a argumentaci (Proč média volí takové barvy, velikost písma, téma článků, krátké věty... Zjistit jejich názor, stále klást otázky „Proč to tak je?“) – 8 minut
5. Trocha teorie – prezentace k tématu – viz příloha
(bulvár X seriózní, novinová zpráva, zdroje, etický kodex, na co míří, témata, zpravodajství x publicistika..) – 5 minut
6. Vytvoření titulku a perexu novinové zprávy na základě zadaných slov (lektor předem vybere novinový článek, který nebude skupinám znám – porovnání na závěr – např. o chuligánství na stadionech); skupina dostane zadáno, zda článek má mít prvky bulváru nebo bude seriózní; k výběru budou i obrázky (předem vystřižené z novin nebo vytištěné z internetu)
  - o Zadání 8 klíčových slov
    - Rozdělení třídy do max. 4 skupin (rozpočítání, hra?) – 3 minuty
    - Hra „aktivity“ – určení 8 slov, ze kterých budou tvořit, doplnění obrázku – 2 skupiny předvádějí pantomimou, slovně, kreslí atd.; klíčová slova např.: vandal, zatčení, policie, stadion, fanoušci atd. (mohou se měnit) – 15 minut
    - Žáci rozdělení ve skupinách tvoří titulek a perex, doplňují obrázky, aby výstup měl parametry bulvárního nebo seriózního textu. – 20 minut
7. Jednotlivé skupiny prezentují své dílo + diskuse/argumentace
Každá skupina popíše svůj výstup

- proč zvolili daný titulek
  - proč vybrali tento typ obrázku
  - jakým způsobem formulovali text, jaký jazyk/styl použili
  - jaké zvolili barvy
  - na čem postavili obsah – 20 minut
- Další skupiny jsou iniciovány k tomu, aby vyjádřily svůj názor – jestli souhlasí nebo co by udělaly jinak

Lektor koriguje.

8. Předložím noviny s článkem v seriózní i bulvární podobě – mohou porovnat – 5 minut
9. Zhodnocení – brainstorming – co jsme se naučili – zrekapitulujeme prvky „bulvár“ x „seriózní“, zopakovat, jaké metody média používají, diskuse, jak mohou využít v praxi... – 5 minut

Metody práce (forma výuky)

Metoda E- U-R

E – body 1-4

U – body 5-8

R – bod 9

Materiál

1. stoly a židle pro skupinovou práci
2. lepící štítky - jmenovka
3. noviny (deníky, týdeníky) a tablety (MVK) – předem jsou vybrány ukázky článků + obrázky z novin/internetu pro vystřížení
4. flipchart s papíry, barevné fixy, lepidlo
5. papíry na poznámky, papíry bílé A4, propisky, barevné fixy, obrázky z novin
6. dataprojektor + možnost promítnout prezentaci
7. wifi připojení

Modifikace

Možné modifikace lekce:

Upravení lekce dle věku / třídy studentů

- výběr tématu článku pro tvoření titulku (jiná klíčová slova)
- prohloubení teorie – více informací z teorie

Hra při určování klíčových slov – možno zvolit i jiné způsoby

Zhodnocení lekce

Reflexe a doporučení

- každý si pro sebe napíše 5 důležitých věcí, které si odnáší
- pětilístek
- Žáky toto téma baví – je atraktivní;
Naučí se význam slova „perex“
Nechají se zlákat k odpovědím – proč...
Baví je aktivity – zadání klíčových slov
Teorii – prezentaci pojmout méně jako přednášku,
více je zapojit, ptát se jich, dávat příklady z praxe.

Zpracovala: Kateřina Janošková, květen 2014

Použité zdroje:

ZAJÍC, Jiří. Mediální výchova v mediální společnosti [online]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/n/13207/MEDIALNI-VYCHOVA-V-MEDIALNI-SPOLECNOSTI.html/>

Mediální realita [online]. Dostupné z: <http://www.skolamedii.cz/metodicky-material/medialni-realita/>

HANZLÍK, Václav. Jak poznáme bulvár [online]. Dostupné z: <http://medialnigramotnost.fsv.cuni.cz/zobraz/clanek/jak-pozname-bulvar>

VOJVODÍK, Jan. Jak psát tiskové zprávy [online]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/4177/jak_psat_TZ.pdf

Příloha:

Příloha č. 1: Prezentace – Bludy, mýty, fakta... co nám říkají média

Bludy, mýty, fakta... Co nám říkají média?

BULVÁR
- SKANDÁLY, SENZACE,
- VYBÍRÁ OSOBNOSTI ZE
VŠECH OBLASTÍ ŽIVOTA
- KRIMI, PENÍZE, SEX
- MÍŘÍ NA EMOCE

BULVÁR
- SKANDÁLY, SENZACE,
- VYBÍRÁ OSOBNOSTI ZE
VŠECH OBLASTÍ ŽIVOTA
- KRIMI, PENÍZE, SEX
- MÍŘÍ NA EMOCE

BULVÁR

- SKANDÁLY, SENZACE, SOUKROMÝ ŽIVOT
- VYBÍRÁ OSOBNOSTI ZE VŠECH OBLASTÍ ŽIVOTA
- KRIMI, PENÍZE, SEX
- CELEBRITY, KREV, NÁSILÍ
- MÍŘÍ NA EMOCE

ilustrační obrázky

Bludy, mýty, fakta... Co nám říkají média?

BULVÁR
- SKANDÁLY, SENZACE,
- VYBÍRÁ OSOBNOSTI ZE
VŠECH OBLASTÍ ŽIVOTA
- KRIMI, PENÍZE, SEX
- MÍŘÍ NA EMOCE

BULVÁR
- SKANDÁLY, SENZACE,
- VYBÍRÁ OSOBNOSTI ZE
VŠECH OBLASTÍ ŽIVOTA
- KRIMI, PENÍZE, SEX
- MÍŘÍ NA EMOCE

BULVÁR

- VELKÉ ŠOKUJÍCÍ TITULKY
- ČERVENÁ BARVA
- VYKŘÍČNÍKY !!!
- OBRÁZKY, KRÁTKÉ TEXTY
- VÍCE REKLAMY

ilustrační foto

BULVÁR

ZDROJE

- spekulace
- nepodložené informace od neznámých zdrojů
- jednostranná informace
- fotografie

ilustrační foto

SERIÓZNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

- MÍŘÍ NA AKTUÁLNÍ DĚNÍ
- OBJEKTIVNÍ ODPOVĚDI NA OTÁZKY (CO, KDO, KDE, KDY, JAK, PROČ)
- NEHODNOTÍ - PUBLICISTIKA
- OVĚŘENÉ SERIÓZNÍ INFORMACE
- ETICKÝ KODEX
- POD POVRCH

náhled stránky
ihned

SERIÓZNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

- STŘÍZLIVÉ BARVY, TITULKY - MODRÁ, ČERNÁ
- MĚNĚ FOTEK
- GRAFY
- CENA ??

náhled stránky ihned

POMEZÍ

- POP NOVINY
- POLONOVINY
- MEZI BULVÁREM A POMEZÍM

MEDIÁLNÍ FAULY

- klamání titulkem
- klamání popisem obrázku
- zneužívání expertů
- dobře informovaný zdroj...
- předpojatost
- změna kontextu
- desinformace
- vytěšňování témat

2x ilustrační foto

TISKOVÁ ZPRÁVA

- Kdo, co, kde, kdy, jak, proč
- důležitost informací - obrácená pyramid
- **PEREX** - krátký text, jehož účelem je uvést a upoutat pozornost na následující delší text článku a/nebo naznačit, o čem článek bude. Na co nestačí upoutat titulek nebo podtitulek, to rozvádí perex, aby se čtenář mohl rozhodnout, má-li věnovat čas čtení celého článku a jde-li o téma, které ho zajímá.

ÚKOL

- klíčová slova
- vytvořit titulek a perex

